بسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۱ تبریز **دبیرستان دوره اول مشکاة**	**سالتحصیلی** ۱۴۰۴-۱۴۰۵	نوبت اول پایه: هشتم	نام درس : ادبیات فارسی
نام : نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۷ /۱۰ / ۱۴۰۴ جایگاه:	مدت امتحان : ۵۰ دقیقه نام دبیر: **آقای باقری**	شماره داوطلب:

ردیف	«درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را»	بارم

۱ **معنی لغاتی را که زیرشان خط کشیده شده است، بنویسید .** — ۲

الف) وقتی جولاهه ای به وزارت رسیده بود		ب) فرش هایش از گلیم و بوریاست	
پ) میهن شکوهمند ما از پلشتی به دور است		ت) به قدر فهم مستمعان می گویم	
چ) تو دعوی دانایی می کردی		ج) زین گفته سعادت تو جویم	
خ) ابر از هجر که می گرید		ح) زندگی آینده، بدون مهارت پر مشقّت خواهد بود	

۲ **مفهوم کنایی عبارت های مشخص شده را بنویسید .** — ۳

۱) سربه هم آورده دیدم برگ های غنچه را	
۲) ده روزه مهر گردون افسانه است	
۳) حصار خانواده را فرو بریزد	
۴) گفتم که سوخت جانم از آتش نهانم	
۵) بهلول خواست برخیزد جنید دامنش بگرفت	
۶) فرو مانده از کنه ماهیتش	

۳ **ابیات زیر را به نثر روان برگردانید.** — ۲

عقل ها، حیران شود کز خاک تاریک نژند / چون برآید این همه گل های نغز کامکار؟

.....

چون این دو شوند از تو خرسند / خرسند شود ز تو خداوند

.....

۴ **آرایه های ادبی** **درابیات و عبارت زیر کدام آرایهٔ ادبی بیش تر مشهود است ؟** (یک مورد با ذکردلیل) — ۲

الف) خیزید و خز آرید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است

.....

ب) بیت « زنهار، مگو سخن به جز راست / هر چند تو را در آن ضررهاست »

.....

ج) کیست آن صورتگر ماهر که بی تقلید غیر / این همه صورت برد بر صفحهٔ هستی به کار؟

.....

د) جوانه سرش را بالا آورد و فریاد زد: «آب ! بوی آب می شنوم»

.....

www-kanoon-ir

۵	**درک و دریافت شما از عبارات زیر چیست؟** الف)گذشتهٔ خود را به یاد می آورم تا خود به غلط نیفتم. ب) «اصل در خوردن آن است که لقمهٔ حلال باید و اگر حرام را صد از این گونه آداب به جا بیاوری فایده ندارد و سبب تاریکی دل شود.» با توجه به عبارت، اثر خوردن لقمهٔ حرام چه می تواند باشد؟	۱
۶	در بیت : «کیست آن صورتگر ماهر که بی تقلید غیر / این همه صورت برد بر صفحهٔ هستی به کار؟» منظور از «صورتگر» کیست؟	/۵
۷	زمان ، شخص و شناسهٔ فعل« می جویم» را بنویسید.	۱/۵
۸	**نقش دستوری واژه های مشخص شده را در زیر آن بنویسید.** ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون/ نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا با چشم ادب نگر پدر را / از گفته او مپیچ سر را بشر ماورای جلالش نیافت / بصر منتهی جمالش نیافت	۲
۹	**هسته و نوع وابسته های گروه اسمی زیر را مشخص کنید و در جلوی آن بنویسید.** این خلقت شگفت انگیز	۱/۵
۱۰	**جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:** الف) متن ستایشی و نیایشی را با لحن ..... و ..... می خوانیم. ب) سروده ها ونوشته هایی که راه بهتر زیستن و خوشبختی را نشان می دهند ..... می‌گویند.	۱/۵
۱۱	**گزینه درست را انتخاب نمایید:** الف) هستهٔکدام گروه اسمی، صحیح مشخص نشده است؟ ۱)این مرد مبارز ◯ ۲)مسیر پیشرفت ◯ ۳) جهان آفرینش ◯ ۴)همین کشور پهناور◯ ب) به کار نبردن نشانهٔ « مد» در کدام گزینه ایجاد ابهام می‌کند؟ ۱) مال اندیش◯ ۲) خوش آواز◯ ۳) فرایند ◯ ۴) پیشامد◯	۱
۱۲	**آثار ستون اول را به نویسندهٔ آن در ستون دوم وصل نمایید.**(در ستون دوم نام یک مورد اضافه است.) پریشان ☐ — محمد بن منوّر ☐ فرزند ایران ☐ — قاآنی شیرازی ☐ اسرارالتوحید ☐ — محمد حبله رودی ☐ جامع التمثیل ☐ — میر جلاالدین کزازی ☐ ابوسعید ابی خیر ☐	۲

۱- تصحیح اول:
باعدد باحروف
نام ونام خانوادگی :
امضاء :

۲- تصحیح دوم:
باعدد باحروف
نام ونام خانوادگی :
امضاء :

۱- تصحیح نهایی:
باعدد باحروف
نام ونام خانوادگی :
امضاء :

www.kanoonir

بسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۱ تبریز دبیرستان دوره اول مشکاة	سال‌تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵	نوبت اول پایه: هشتم	نام درس : ادبیات فارسی
نام : نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۷ / ۱۰ / ۱۴۰۴ جایگاه:	مدت امتحان : ۵۰ دقیقه نام دبیر: **آقای باقری**	شماره داوطلب:

ردیف	«درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را»	بارم

۱ — معنی لغاتی را که زیرشان خط کشیده شده است، بنویسید .

الف) وقتی جولاهه ای به وزارت رسیده بود	**بافنده – نساج**	ب) فرش هایش از گلیم و بوریاست	**حصیر نی**
پ) میهن شکوهمند ما از پلشتی به دور است	**زشتی**	ت) به قدر فهم مستمعان می گویم	**شنوندگان**
چ) تو دعوی دانایی می کردی	**ادعا**	ج) زین گفته سعادت تو جویم	**خوشبختی**
خ) ابر از هجر که می گرید	**دوری**	ح) زندگی آینده، بدون مهارت پر مشقّت خواهد بود	**سختی**

بارم: ۲

۲ — مفهوم کنایی عبارت های مشخص شده را بنویسید .

۱) سربه هم آورده دیدم برگ های غنچه را	**کنایه از با هم بودن**
۲) ده روزه مهر گردون افسانه است	**مدت زمان کم**
۳) حصار خانواده را فرو بریزد	**اساس خانواده را از بین بردن**
۴) گفتم که سوخت جانم از آتش نهانم	**کنایه از دچار عذاب شدن**
۵) بهلول خواست برخیزد جنید دامنش بگرفت	**کمک خواستن – التماس کردن**
۶) فرو مانده از کنه ماهیتش	**عاجز ماندن – ناتوان ماندن**

بارم: ۳

۳ — ابیات زیر را به نثر روان برگردانید.

عقل ها، حیران شود کز خاک تاریک نژند / چون برآید این همه گل های نغز کامکار؟

عقل انسان ها از خاک سرد و بی روح در شگفت می ماند که چگونه گل های زیبا و سرخ روییده است

چون این دو شوند از تو خرسند / خرسند شود ز تو خداوند

اگر پدر و مادر از تو راضی و خشنود شوند ، خداوند نیز از تو راضی خواهد شد

بارم: ۲

۴ — آرایه های ادبی درابیات و عبارت زیر کدام آرایهٔ ادبی بیش تر مشهود است ؟ (یک مورد با ذکردلیل)

الف) خیزید و خز آرید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است
واج آرایی در حروف (خ و ز)
ب) بیت « زنهار، مگو سخن به جز راست / هر چند تو را در آن ضررهاست »
تلمیح / اشاره به حدیث پیامبر (ص)
ج) کیست آن صورتگر ماهر که بی تقلید غیر / این همه صورت برد بر صفحهٔ هستی به کار؟
تشبیه – کنایه / اضافه تشبیهی (صفحه هستی)
د) جوانه سرش را بالا آورد و فریاد زد: «آب ! بوی آب می شنوم»
تشخیص – حس آمیزی

بارم: ۲

www-kanoon-ir

۵	**درک و دریافت شما از عبارات زیر چیست؟** الف)گذشتهٔ خود را به یاد می آورم تا خود به غلط نیفتم. **اشتباه خودبزرگ بینی** ب) «اصل در خوردن آن است که لقمهٔ حلال باید و اگر حرام را صد از این گونه آداب به جا بیاوری فایده ندارد و سبب تاریکی دل شود.» با توجه به عبارت، اثر خوردن لقمهٔ حرام چه می تواند باشد؟ **سبب تاریکی دل می شود**	۱
۶	در بیت : «کیست آن صورتگر ماهر که بی تقلید غیر / این همه صورت برد بر صفحهٔ هستی به کار؟» منظور از «صورتگر» کیست؟ **استعاره از خدا**	/۵
۷	زمان ، شخص و شناسهٔ فعل« می جویم» را بنویسید. **مضارع** **اول شخص** **م**	۱/۵
۸	**نقش دستوری واژه های مشخص شده را در زیر آن بنویسید.** ده روزه مهر گردون، افسانه است و افسون/ نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا **مسند** با چشم ادب نگر پدر را / از گفته او مپیچ سر را **متمم** بشر ماورای جلالش نیافت / بصر منتهی جمالش نیافت **نهاد / مفعول**	۲
۹	**هسته و نوع وابسته های گروه اسمی زیر را مشخص کنید و در جلوی آن بنویسید.** این خلقت شگفت انگیز **این صفت اشاره + خلقت هسته + شگفت انگیز صفت بیانی**	۱/۵
۱۰	**جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید:** الف) متن ستایشی و نیایشی را با لحن **فروتنی** و **خاکساری** می خوانیم. ب) سروده ها ونوشته هایی که راه بهتر زیستن و خوشبختی را نشان می دهند **ادبیات تعلیمی** می‌گویند.	۱/۵
۱۱	**گزینه درست را انتخاب نمایید:** الف) هستهٔکدام گروه اسمی، صحیح مشخص نشده است؟ ۱)این مرد مبارز ○ ۲)مسیر پیشرفت ○ ۳) جهان آفرینش ● ۴)همین کشور پهناور ○ ب) به کار نبردن نشانهٔ « مد» در کدام گزینه ایجاد ابهام می‌کند؟ ۱) مال اندیش ● ۲) خوش آواز ○ ۳) فرایند ○ ۴) پیشامد ○	۱
۱۲	**آثار ستون اول را به نویسندهٔ آن در ستون دوم وصل نمایید.**(در ستون دوم نام یک مورد اضافه است.) پریشان ☐ — محمد بن منوّر ☐ فرزند ایران ☐ — قاآنی شیرازی ☐ اسرارالتوحید ☐ — محمد حبله رودی ☐ جامع التمثیل ☐ — میر جلالدین کزازی ☐ ابوسعید ابی خیر ☐	۲

۱- تصحیح اول:	۲- تصحیح دوم:	۱- تصحیح نهایی:
باعدد / باحروف	باعدد / باحروف	باعدد / باحروف
نام ونام خانوادگی :	نام ونام خانوادگی :	نام ونام خانوادگی :
امضاء :	امضاء :	امضاء :